

Vágafúsusur peningur finst til tað ónýtiliga

Røðan, sum Jógvan Róin helt á varmakeldustevnuni í ár

Góðu stevnugestir.

Tá eg varð biðin um at halda Varmakeldurøðu í ár, kom eg at hugsa um, hvussu stór broyting er frá fyrsta stevnuni í 1951, og so nú. Eg var heima í summarfríði, tá eg luttók í eini boðrenning ímillum Lørvík og Fuglafjørð, annars var lítið gjørt burur úr ítróttinum tá, venjing var lítul og eingin, meðan okkara ítróttarfolk í dag venja í fleiri mánaðar, ja nógv venja alt árið, og úrslitini innan fyrri allar kappingar, bæði á turrim og á sjógv, kunnu als ikki sammetast, - tibetur.

Varmakeldutiltakið er aldargamalt, og hevur frá fyrndini av fingið fólk, serliga úr grannabygdunum at leita saman undir Varmakelduleiðinum, har mangt vinarbandið varð knýtt gomlu Jóansökunátt. Nú er stevnan vorðin nógv fjøllbroyttari, og fólkkið kemur ikki bert úr grannabygdunum, men úr øllum Føroyum.

Síðurin, at halda ein slíkan fólkafund her á Buginum er komin afturat seinni. Tá eg skuldi halda røðuna her í dag, var eg nógv í iva um, hvat kundi hava áhuga hjá áhoyrarunum, sum er samlað her. Eg kom at hugsa um eina greinarøð sum av og á hevur verið at lisið í Dimmalætting av einum fuglfirðingi, Hans Jákup á Brúnni, sum hann evnir „Dagsins mál“, og sum eg havi lisið við áhuga. Hvi ikki taka hendan tåtín upp her?

Fyri 60 árum síðani

stevndi ein stásilig skúta inn eftir vágni, „Kyrjasteinur“ sum Jákup Haraldsen hevði latið bygt í Korsør. Eg minnst ikki minst, hvussu erpnir vit dreingir vóru, sum áttu pápar umborð á hesum flaggskráddu, stásiliga fari. Tað er mær fortalt, at „Kyrjasteinur“ kostaði 100.000 kr., hvussu nógv hetta er í okkara peningi í dag, er eitt sindur torført at siga, men helst einar 8 - 10 milljónir, so her skuldi nógvur vágafúsusur peningur til. Tibetur gekk hetta væl. Í 1938 varð sáttmáli skrivdur um eitt nýtt skip aftur hertil bygdina, hetta var „Vón“ sum Sigurd Simonsen lét byggja á Tórshavnar Skipasmíðju. Hon fór av bakkastokki í 1940, og kostaði 90.000 kr. Mær er fortalt, at ógvuliga torført var at røkka figgingini, sum helst hevur verið á sama støði sum 3 ár frammanundan.

Kyrjasteinur og Vón hava ført mangan góðan fœring til bygdina, og nógv húski hava fingið dagliga tørvin nœktaðan ígjøgnum árin frá hesum skipum.

„Kyrjasteinur“ liggur nú sum eitt læsafar úti á vágni; men vit eru nakrir fuglfirðingar í útleigd, sum royna at varðveita hann sum eitt minni um eina tíð, har vágafúsusur peningur og nýhugsan fant.

Landsstýrið setti eina nevnd at gera uppskot til endurnýggjan av skipafloatum. Álitid er komið, sum sigur, at tørvurin á vágafúsusum kapitali liggur ímillum 8-900 milljónir krónur

yvir 5 ár. Nú fáa vit at síggja um hesi ráð verða fylgd, ella um tað verður sum ein amerikumaður segði: „Ein av tíðarinnar mest fløkjasligu spurningum er: Hvat verður av loysnunum, tá ein politikkari verður valdur?“

Seinasta ár fingi vit eina stýrisskipanarlóg, sum helst stóruð tørvur var á; men ikki lat til, at vit sjálvi kundu fœra hesa lóg av pappírnum og út í dagliga virki. Ti varð sent boð eftir einum konsulent, dananum Norman Christensen, sum fyrri eina ársløn uppá milljón krónur skuldi laga landsstýrisumsitingina til hesa nýggja lóg. Tá hann kom frættist, at hann helt, at alt ov nógv starvsfólk sótu í Tinganesi. Nú hann fór av landinum, hava vit fingið forstjóra, og 9 aðrar stjórar, og hvørki pláss ella størv til fleiri av teimum sum áður hava havt leiðsluna í fyrisitingin, - so her vantaði ikki vágafúsusur kapitalur!

Stórir trupulleikar hava hesi seinastu árin verið inn- an heilsuverkið. Líka síðani eg kom til Føroya í 1973, hevur verið arbeitt við eini skipan fyrri heilsuverkið, ósemjan hevur verið stór í millum okkara politikkarar um hvussu bygnaðin skuldi verða. Nógvar nevndir hava sitið, og nógv álit er skrivaði, uttan nakað veruligt er komið burtúr. Seinasta ár vóru viðurskiftini vorðin ótolandi á Landssjúkrahúsinum. Jú, loysning fant ikki í Føroyum, so boð vórðu send eftir konsulentvirkið í Danmark, nevnt „DIOS“. Teir sum á flatlondum ikki

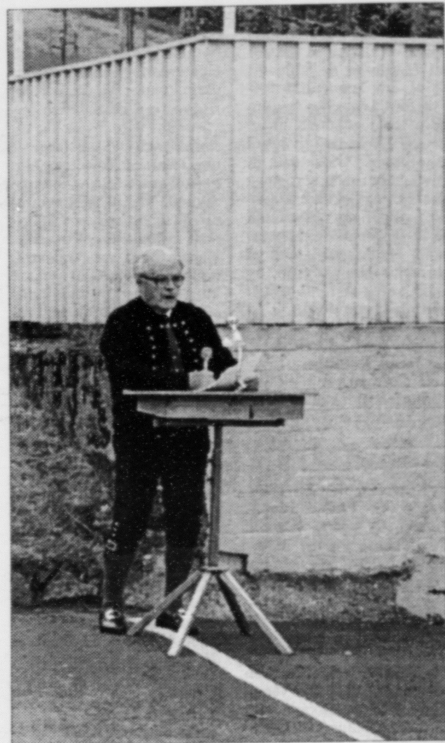
eru kendir fyrri síni góðu hugskot, komu til Føroya, og vit hava nýtt eini 6-700.000 krónur til eitt uppskot við stórum yvirbygnaði, har Landssjúkrahúsið verður býtt upp í fyra partar, við hvør sínum stýrisbólki av læknum, sjúkrasysturum og fyrisiting, sum sjálvandi skulu hava lön fyrri hetta eykaarbeiði. Verður hendan tilráðingin fylgd, krevst vágafúsusur peningur í ólukkumáta, sum helst má takast frá sjúklingaviðgerð og røkt, ti eingin peningur er til eykajáttan.

Álit er komið frá eini nevnd, sum hevur arbeitt við E.S. Nú hetta álitid er komið, sigur okkara lögmaður, at nýggj nevnd skal setast fyrri at fyrireika uppleggið hjá teimum sum skulu til Bruxelles at samráðast við E.S.

Vit síggja soleiðis, at hetta pinkulandið Føroyar nýtir milljónir av krónum til slíkar bólkur, nevndir og konsulentar, sum ógvuliga sjáldan geva lönandi ella nýtilig úrslit. Men til slíkt sær ikki út til at tróta vágafúsusur peningur.

At hetta ikki er eindømi fyrri Føroyar, fekk eg eitt prógv fyrri, tá eg læs eitt danskt fagblað, sum hevði eina stuttliga søgu, sum eg vil loyva mær at endurgeva her:

Eitt danskt og eitt japanskt virki, sum bygdu kapppróðrabátar, samdust um á hvørjum ári, at rógva kapp við einum áttamannafari. Báðar bátsskipanar vandu døgliga aðrenn kappingina, og báðar bátsmann-

Jógvan Róin helt varmakeldurøðuna

ingarnar vóru sera væl fyrri, tá røð varð. Men japanarnir vunnu, og komu á mál 1 km. framman fyrri danir.

Lagið var ringt á donsku bátsmanningini og leiðslan á bátaverksmiðjuni vildi gera alt fyrri at vinna kappingina. Teir settu ein bólk til at kanna, hví úrslitið varð so vánaligt. Hesin bólkur gjørdi stórt kanningararbeiði, og úrskurðurin varð, at japanarir høvdu sjei manns at rógva, og ein at stýra, meðan danir høvdu ein mann at rógva og sjei til at stýra.

Í hesi neyðast støðu fekk leiðslan eitt sera gott hugskot. Teir bóðu eitt ráðgevaravirki kanna donska bátsskipanina, hennara bygnað og arbeiðslag. Hesir serfrøðingar komu til tann úrskurð, at á danska báti- num vóru ov nógvir til at stýra og ov fáir at rógva. Eftir ráðum frá konsulentvirkinum varð bátsskipanin broytt. Teir settur 4 stýrimenn, 2 yvirstýrimenn og ein skipara, meðan ein var eftir at rógva. Hesin skuldi lønast væl, og hava stóra ábyrgd.

Annað árið vunnu japanarnir aftur, og hesaferð vóru teir 2 km. frammanfyrri danir.

Danska virkið koyrði røðarin vegna vánaliga úrslitið, og helt uppat at framleiða nýggjar kapppróðrabátar.

Ráðgevaravirkið varð róst fyrri gott arbeiði, og ætlaði peningurin til at beta kapppróðrabátarnar varð goldin sum bókus til leiðsluna á bátasmíðjuni!

Eg vil enda við at taka undir við H.A. Djurhuus, sum í einum av sínum føðilandsangum sigur:

Sælt ljóðar eitt boð yvir fjall bygdu strond tak, fœringur, sjálvur títt røður í hond Sýn øðrum tú eigur treysti og mátt Vind skeianna seglið húnar hátt.

Hoyr eggjandi ljóðtónar víða um hav nýt, fœroyingur, landið, tær Alfaðir gav. Ger verkið til fulnar tær fræls - andi breið og et ikki longur náðanna breið.

Fuglafjarðar Hornorkestur spældi

HYBEN VITAL

Kosttilskotið HYBEN VITAL fæst nú í Føroyum. Túsundtals menniskju siga seg hava fingið betri heilsu við dagliga at eta HYBEN VITAL. Inniheldur vitaminir og mineralir.

Bíligt!
Posi til hálvt ár (vaksin) kr. 190,-

Bileggjast kann mánadag- friggjadag frá kl. 9.00-12.00. Vit senda um alt landið

HYBEN VITAL
umboðsela v/ Miriam
Føroya Thomassen
360 Sanda-
vágur TH. 32452

Er elsini at fáa í Essinum í Vági